

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา สามารถยื่นคำขอต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ เพื่อขอเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ของบุคคลต้องสงสัยว่า มีตระเตรียมการ สมคบกัน เป็นตัวการร่วม ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในการกระทำความผิดอาญา ตามกฎหมายอันว่าด้วยการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีลักษณะการกระทำผิดที่สลับซับซ้อน ยุ่งยากในการรวบรวมพยานหลักฐาน โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี อย่างถูกต้องตามกฎหมายและสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับบุคคลต้องสงสัยได้ มาตรา ๑๓๓/๑ การถามปากคำบุคคลผู้มีหน้าที่ตอบคำถามหรือผู้ต้องหาซึ่งต้องให้การต่อพนักงานสอบสวน หากพนักงานสอบสวนซักถามในประเด็นใดแล้วบุคคลหรือผู้ต้องหานั้น มีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามในประเด็นดังกล่าวก็ได้ แต่หากภายหลังถูกฟ้องดำเนินคดีเป็นจำเลยบุคคลหรือผู้ต้องหานั้น มีการนำประเด็นที่ไม่ตอบคำถามหรือมิได้ให้การไว้ นั้น ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในชั้นพิจารณาของศาล ให้ถือเป็นข้อสันนิษฐานที่เป็นผลร้ายกับบุคคลดังกล่าว หรือศาลอาจใช้ดุลพินิจไม่รับฟังคำให้การต่อสู้ดังกล่าว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้มีการโต้แย้งคัดค้านไว้แล้ว มาตรา ๒๓๓/๑ ในกรณีที่จำเลยเบิกความในชั้นพิจารณา โดยนำเสนอข้อเท็จจริง หรือหลักฐานใดๆ ในประเด็นที่พนักงานสอบสวนได้ซักถามไว้แล้วในชั้นสอบสวน แต่จำเลยใช้สิทธิไม่ให้การในชั้นสอบสวนหากพนักงานอัยการได้โต้แย้งคัดค้านการให้ศาลใช้ดุลพินิจไม่รับฟังพยานหลักฐานของจำเลย หรือให้พยานหลักฐานเป็นผลร้ายแก่จำเลยว่า พยานหลักฐานของจำเลยไม่น่าเชื่อถือ

เหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบัน การกระทำความผิดอาญาบางประเภทซึ่งมีลักษณะเป็นการก่อการร้าย การกระทำอันตรายอย่างร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน มักมีรูปแบบหรือวิธีการในการกระทำความผิดที่ซับซ้อนมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาอย่างยิ่งในการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการรวบรวมพยานหลักฐานของภาครัฐยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอหรือไม่สามารถก้ำกั้นผู้กระทำความผิดได้ โดยในยุคที่เทคโนโลยีการสื่อสารเจริญก้าวหน้า ทำให้การกระทำความผิดสามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว และการแสวงหาพยานหลักฐาน

เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ทำได้ยากมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จึงต้องมีการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลใดๆ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน ให้ได้มาซึ่งตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

อนึ่งในส่วนของการสอบถามปากคำผู้ต้องหา เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนและ การอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรมของประชาชน ประกอบกับหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษ ในเรื่อง Criminal Justice and Public Order act 1994. มาตรา ๓๔ ซึ่งกล่าวถึงข้อสันนิษฐานอันเป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหา ในกรณีไม่ให้การหรือไม่ตอบคำถามในประเด็นใดที่พนักงานสอบสวนได้ถามปากคำไว้ในชั้นสอบสวน ภายหลังถูกฟ้องดำเนินคดีตกเป็นจำเลย แต่กลับนำประเด็นในเรื่องเดียวกันนั้น ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในชั้นพิจารณา เป็นเหตุให้ศาลอาจใช้ดุลพินิจไม่รับฟังคำให้การดังกล่าวในการต่อสู้คดีของจำเลย จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๑๓๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓๑/๒ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม หรือที่ยุ่งยากซับซ้อน พนักงานสอบสวนโดยอนุมัติของผู้บังคับการ ซึ่งเป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลข่าวสารใดๆ เช่น การตรวจสอบหรือดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลการติดต่อสื่อสาร หรือข้อมูลทางการเงินของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นได้

คำร้องดังกล่าว ต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นในการยื่นคำร้อง รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทและลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ วิธีการที่ใช้ในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลน้อยที่สุด รวมทั้ง ระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการ

หากศาลพิจารณาเห็นว่า คำร้องดังกล่าวมีพยานหลักฐานตามสมควรอันน่าเชื่อว่า จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดนั้น และไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้โดยวิธีการตามปกติเพราะอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อคำนึงถึงผลกระทบของการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลนั้นด้วยแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว เป็นคราวๆละไม่เกินสิบห้าวัน ไม่เกินสี่คราว ในกรณีมีเหตุอันสมควร อาจขยายได้อีก แต่รวมแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

เพื่อให้มีการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลเท่าที่จำเป็น รวมทั้งการกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลจากการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลนั้นได้

ให้ผู้ร้องขอรายงานผลการดำเนินการต่อศาลทุก สิบห้าวัน

คำสั่งอนุญาตของศาล ย่อมมีผลบังคับให้บุคคลที่ครอบครองหรือดูแลข้อมูลนั้นต้องให้ความร่วมมือในปฏิบัติตามคำสั่งของศาลด้วย

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓๓/๑ ในการถามปากคำบุคคลใด ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้กระทำความผิดมาแล้ว หรือมีเหตุที่น่าเชื่อว่ากระทำความผิด หรือบุคคลซึ่งตกเป็นผู้ต้องหา เมื่อได้มีการดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๕ แล้ว ให้แจ้งบุคคลนั้นด้วยว่า หากพนักงานสอบสวนได้ซักถามปากคำในประเด็นใด บุคคลนั้นหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถาม หรือให้การในประเด็นนั้นก็ได้ แต่การไม่ตอบคำถามหรือให้การดังกล่าวนั้น หากภายหลังบุคคลหรือผู้ต้องหานั้น ถูกฟ้องดำเนินคดีเป็นจำเลยแล้ว ได้นำประเด็นที่ไม่ได้ตอบหรือให้การไว้นั้นยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในชั้นพิจารณา ให้ศาลมีอำนาจสันนิษฐานเป็นผลร้ายแก่จำเลย และศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานของจำเลยในชั้นพิจารณานั้นได้ หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้โต้แย้งคัดค้านไว้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๓๓/๑ ในกรณีที่จำเลยเบิกความในชั้นพิจารณา โดยนำเสนอข้อเท็จจริง หรือหลักฐานใดๆ ในประเด็นที่พนักงานสอบสวนได้ซักถามไว้แล้วในชั้นสอบสวน แต่จำเลยใช้สิทธิไม่ตอบคำถามหรือไม่ให้การในชั้นสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๓/๑ แล้ว หากพนักงานอัยการได้โต้แย้งคัดค้านแล้ว ให้ศาลไม่รับฟังพยานหลักฐานของจำเลย หรือให้รับฟังพยานหลักฐานเป็นผลร้ายแก่จำเลย ว่า พยานหลักฐานของจำเลยไม่น่าเชื่อถือ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี